

E Conference World

International Conference on Interdisciplinary Studies and Scientific Research

Helsinki, Finland

31th January, 2024

Website: <https://econferenceworld.org>

DARS JARAYONIDA ZAMONAVIY AXBOROT

TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI

Aralova Maxsuma Abdurahmonovna

Nizomiy nomidagi TDPU uzluksiz ta'lim tizimi muassasalariga metodik yordam ko'rsatish bo'limi uslubchisi

Annotatsiya:

Mamlakatimiz ta'lim tizimida fanlarni o'qitishda axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish dolzarb mavzudir. Axborot texnologiyalari - bu talabalarga nafaqat bilim, ko'nikma va qobiliyatlarni, balki shaxsiy fazilatlarini ham egallashga yordam beradigan va ularning bilimga bo'lgan qiziqishini qondirishga yordam beradigan butun dunyo bo'ylab tan olingan ta'lim vositasidir. Ushbu maqolada aniq fanlarni o'qitishda axborot texnologiyalaridan foydalanish haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: ta'lim, fan, axborot, axborot texnologiyalari, usul, kommunikatsiya, o'quv dasturi, o'qituvchi, talaba, texnologiya, pedagogik, zamonaviy.

Аннотация:

Эффективное использование информационных технологий при преподавании предметов в системе образования нашей страны является актуальным вопросом. Информационные технологии – это всемирно признанный образовательный инструмент, который помогает учащимся приобретать не только знания, навыки и умения, но и личностные качества,

E Conference World

International Conference on Interdisciplinary Studies and Scientific Research

Helsinki, Finland

31th January, 2024

Website: <https://econferenceworld.org>

помогает удовлетворить их любознательность. В данной статье говорится об использовании информационных технологий при преподавании конкретных предметов.

Ключевые слова: образование, наука, информация, информационные технологии, метод, коммуникация, учебная программа, учитель, студент, технология, педагогический, современный.

Abstract:

The effective use of information technologies in the teaching of specific subjects in the education system of our country is a topical issue. Information technology is a worldwide educational tool that helps students acquire not only knowledge, skills and abilities, but also personal qualities and helps them to satisfy their curiosity for knowledge. According to pedagogical and psychological research, information technologies have a great impact on the development of students' theoretical, creative and reflexive thinking. The metaphorical image of the process enriches the educational content and helps the student to remember this or that event. This article is about the use of information technology in teaching specific subjects.

Key words: education, science, information, information technology, method, communication, curriculum, teacher, student, technology, pedagogical, modern. Zamonaviy jamiyatni va ayniqsa ta'limni axborotlashtirish zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini takomillashtirish va ommaviy tarqatish jarayonlari bilan ajralib turadi. Ta'lim sohasida ushbu texnologiyalar ma'lumot

E Conference World

International Conference on Interdisciplinary Studies and Scientific Research

Helsinki, Finland

31th January, 2024

Website: <https://econferenceworld.org>

uzatish va o'qituvchi va talabaning zamonaviy ochiq va masofadan turib o'qitish tizimlarida o'zaro ta'sirini ta'minlash uchun faol foydalanilmoqda. Zamonaviy o'qituvchi nafaqat o'z sohasi bo'yicha bilimlarga ega bo'lishi, balki o'z kasbiy faoliyatida AKTdan foydalanishi kerak.¹

Hozirgi vaqtda axborot va axborot texnologiyalari sohasidan tashqarida mavjudlikni tasavvur qilish qiyin. Har xil turdagi axborotlarning tobora ko'payib borishi bizni uni qayta ishlashning yangi, ilg'or usullari va vositalarini joriy etishga majbur qilmoqda va zamonaviy hayot sharoitlari uni saqlash, uzatish va xavfsizligini ta'minlash masalasida tobora ko'proq talablarni kuchaytirmoqda.

Bugungi kunda fanlarni o'qitishda zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalari hamda zamonaviy metodikalarni ishlab chiqish, ta'lim tizimida bilim, ko'nikma va malakalarning to'liq o'zlashtirilishini ta'minlash, fanlarni o'qitishda innovatsion texnologiyalarga asoslangan ma'ruza, munozara, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini loyihalash va pedagogik faoliyatda qo'llash, ta'lim jarayonida rivojlangan mamlakatlardagi ilg'or tajribalarni o'rganish kerakligini davr

1. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. Sh.M. Mirziyoyev– Toshkent, 2017-y.

taqozo etmoqda.

Buning uchun o'quv mashg'ulotlarida innovatsion texnologiyalardan foydalanish mahorati, ijodkorligini oshirish, o'quv fanlarini integratsiyalash turlari, yo'nalishlari, tiplari, funksiyalari hamda kelgusida rivojlantirish istiqbollari belgilash, informatika va axborot texnologiyalari fanlarini o'qitishda o'quv

E Conference World

International Conference on Interdisciplinary Studies and Scientific Research

Helsinki, Finland

31th January, 2024

Website: <https://econferenceworld.org>

axborotini qayta ishlash, muammoli savol, keys-stadi topshiriqlarini ishlab chiqish, ushbu fanlarni o'qitishda talabalar mustaqil ta'limini tashkil etish, kurs ishi, bitiruv malakaviy ishi, magistrlik dissertatsiyasining uzviyligini ta'minlash, mazkur fanlardan masalalar yechish metodikasini takomillashtirish, bu fanlarni o'qitishda talabalarning bilimlarini ob'ektiv baholash mexanizmlarini takomillashtirish, standart va nostandart o'quv va test topshiriqlari majmuasini ishlab chiqish, didaktik ta'minotini yaratish, bu fanlardan darsliklar va o'quv-metodik qo'llanmalar, elektron darsliklar, portfolio, o'quv kursining elektron - ta'lim resurslarini va sillabusini yaratish kabi vazifalarni amalga oshirish lozim. Jamiyatni va ayniqsa ta'limni axborotlashtirish zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini takomillashtirish va ommaviy tarqatish jarayonlari bilan ajralib turadi. Ta'lim sohasida ushbu texnologiyalar ma'lumot uzatish va o'qituvchi va talabaning zamonaviy ochiq va masofadan turib o'qitish tizimlarida o'zaro ta'sirini ta'minlash uchun faol foydalanilmoqda. Zamonaviy o'qituvchi nafaqat o'z sohasi bo'yicha bilimlarga ega bo'lishi, balki o'z kasbiy faoliyatida AKTdan foydalanishi kerak.

Zamonaviy axborot texnologiyalarining turli tasniflarini o'rganib chiqib, maqsadlarga muvofiq, ular axborot texnologiyalarini qo'llashning asosiy yo'nalishlarini: o'quv vositasi va o'quv vositasi, talabaning ijodiy rivojlanishining vositasi, nazorat, tuzatish, psixodiagnostika jarayonlarini avtomatlashtirish vositasi sifatida, ta'limni boshqarishni kuchaytirish va takomillashtirish uchun ajratib

2. Ta'lim tizimida yangi pedagogik va axborot texnologiyalari. M.Buxarkina, V.Mosiyeva – Moskva, 2019.

E Conference World

International Conference on Interdisciplinary Studies and Scientific Research

Helsinki, Finland

31th January, 2024

Website: <https://econferenceworld.org>

olishlarini aniqladim. zamonaviy axborot texnologiyalari tizimidan foydalanish orqali institut va o'quv jarayoni. Shunday qilib, ushbu muammo bo'yicha nazariy adabiyotlarni o'rganayotganda quyidagilar aniqlandi: Axborot texnologiyalari - bu jarayonlarning murakkabligini kamaytirish uchun ma'lumotlarni to'plash, saqlash, qayta ishlash, chiqarish va tarqatishni ta'minlaydigan texnologik zanjirga kiritilgan usullar, ishlab chiqarish jarayonlari va dasturiy-texnik vositalarning birikmasi. axborot resurslaridan foydalanish, ularning ishonchliligi va samaradorligini oshirishdir.

O'qitish jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan, birinchidan, talabalarga o'quv ma'lumotlarini taqdim etishda, ikkinchidan, ularni o'zlashtirish muvaffaqiyatini kuzatishda foydalanish mumkin. Shu nuqtai nazardan, o'qitish jarayonida foydalaniladigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalari ikki guruhga bo'linadi:

- 1) Ta'lim to'g'risidagi ma'lumotlarni taqdim etish texnologiyalari;
- 2) Texnologik bilimlarni boshqarish texnologiyalari.

Ta'limiy axborotni taqdim etish uchun kompyuter axborot texnologiyalari qatoriga quyidagilar kiradi: kompyuter o'quv dasturlaridan foydalanadigan texnologiyalar; multimedia texnologiyalari; masofadan o'qitish texnologiyalari.

Ushbu texnologiyalar bugungi kunda zamonaviy darslarni tashkil etish, dars jarayoni sifatini ta'minlash hamda vaqtdan unumli foydalanish imkonini beradi.

Ta'lim natijalarini o'lchash, kuzatish va baholash texnologiyasi va vositalari an'anaviy ravishda o'quv jarayonida AKT vositalaridan foydalanish muammolari bilan chambarchas bog'liqdir. Darhaqiqat, hozirgi vaqtda ochiq ta'lim tizimining deyarli barcha o'quv muassasalarida pedagogik o'lchash va nazorat qilish uchun

E Conference World

International Conference on Interdisciplinary Studies and Scientific Research

Helsinki, Finland

31th January, 2024

Website: <https://econferenceworld.org>

kompyuter va telekommunikatsiya uskunalari qo'llaniladi. Albatta, bunday pedagogik o'lchovlarning tematik sohalari doimo amalga oshiriladigan pedagogik faoliyatning mazmuni, usullari, shakllari va vositalari bilan moslashtiriladi.

3. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. N.N. Azizxo'jayeva. Nizomiy nomidagi TDPU. Toshkent - 2006 y.

Bunday AKT vositalarining qurilishi test tizimlari va tegishli kompyuter mahsulotlarini ishlab chiqish va pedagogik foydalanish xususiyatlarini maksimal darajada hisobga olishga asoslangan bo'lishi kerak.

Ta'lim jarayonida AKTdan foydalanish maqsadlari quyidagilardan iborat:

- * o'quv motivatsiyasini oshirish;
- * o'quv jarayonining samaradorligini oshirish;
- * talabalarining bilim doirasini faollashtirishga hissa qo'shish;
- * darslarni o'tkazish usullarini takomillashtirish;
- * o'quv va ta'lim natijalarini o'z vaqtida kuzatib borish;
- * o'qituvchining ishini rejalashtirish va tashkil etish;
- * o'z-o'zini tarbiyalash vositasi sifatida foydalanish;
- * darsni (tadbirni) sifatli va tez tayyorlash.

O'quv jarayonida kompyuterdan foydalanish - (yangi axborot texnologiyalarini joriy etish) o'quv jarayonini jadallashtirish, uni optimallashtirish, talabalarining fanni o'rganishga qiziqishini oshirish, ta'limni rivojlantirish g'oyalarini amalga oshirish, darsning tezligini oshirish va mustaqil ish hajmini oshirishning usullaridan birini taklif qilishga urinishdir. Bu mantiqiy fikrlash, aqliy mehnat

E Conference World

International Conference on Interdisciplinary Studies and Scientific Research

Helsinki, Finland

31th January, 2024

Website: <https://econferenceworld.org>

madaniyati, mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga hissa qo'shadi, shuningdek, o'quv jarayonining motivasion sohasiga, uning faoliyat tuzilishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Darslarda talabalar yuqori faollik ko'rsatadilar. Talabalar darsga katta qiziqish bildirishadi va uning hammualliflariga aylanadilar. O'qituvchi va talabaning darsdagi birgalikdagi faoliyati bu darsni interaktiv qiladi, talabaning shaxsiyati, individual qobiliyatlari va moyilligi birinchi o'rinda turadi.

Shuningdek, o'quv jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanishni rivojlantirishda masofali o'qitish alohida o'rin egallaydi. Masofadan turib o'qitish bu inson o'zining bilim darajasini oshirishni ishlab chiqarishdan ajralmagan holda

4. Pedagogik texnologiya: nazariya va amaliyot. O'. Tolipov, M.Usmonboyeva. Toshkent – 2005-y.

xohlovchilar, o'qishga borish imkoniyati bo'lmagan, nogironlar, keksa yoshdagilar kabilar uchun katta yo'l ochib beradi. Masofali o'qitishda hech kimni majburlab bo'lmaydi. Bunda xohlovchi o'z imkoniyatiga qarab muloqot qilish, qo'shimcha axborot to'plash va fikr almashish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, o'quv jarayoniga axborot texnologiyalarini joriy etish turli xil axborot manbalariga kirishni ta'minlaydi va o'quv tarkibini boyitishga hissa qo'shadi, unga mantiqiy va qidiruv xarakterini beradi, shuningdek talabalarning bilim qiziqishini faollashtirish, ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, aqliy faoliyatini rag'batlantirish usullari va vositalarini topish muammolarini hal qiladi. Zamonaviy texnologiyalar bilim

E Conference World

International Conference on Interdisciplinary Studies and Scientific Research

Helsinki, Finland

31th January, 2024

Website: <https://econferenceworld.org>

olish jarayonini osonlashtirish bilan birgalikda, talabning vaqti va sharoitidan kelib chiqib darslarni tashkil qilish hamda boshqarish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent “O‘zbekiston” – 2017 y.
2. Buxarkina M., Mosiyeva V. Ta’lim tizimida yangi pedagogik va axborot texnologiyalari. – M., 2019
3. N.N. Azizxo‘jayeva. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. T. Nizomiy nomidagi TDPU. 2006 y.
4. O‘. Tolipov, M.Usmonboyeva. Pedagogik texnologiya: nazariya va amaliyot. T. “Fan”. 2005 y.-205 b.